

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4313/2014 (ΦΕΚ Α 261/17.12.2014)

«Ρυθμίσεις θεμάτων Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις.»

Κεφάλαιο Η'

ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 70. Τροποποίηση διατάξεων της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Δημοσίων Έργων (κ.ν. 3669/2008)

Η παρ. 8 του άρθρου 22 της Κωδικοποίησης Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (κ.ν. 3669/2008, Α' 116) αντικαθίσταται ως εξής: «8. Ο πλήρης έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών ολοκληρώνεται, με την επιφύλαξη των επομένων εδαφίων για τον έλεγχο των εγγυητικών επιστολών, την ημέρα της δημοπρασίας και διενεργείται κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Η επιτροπή διαγωνισμού πριν την ολοκλήρωση του πρακτικού δημοπρασίας που αφορά στον έλεγχο των τυπικών δικαιολογητικών των διαγωνιζομένων επικοινωνεί με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο υποψήφιος αποκλείεται από το διαγωνισμό, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα και κινείται διαδικασία πειθαρχικής δίωξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82 και επόμενα του παρόντος. Σε περίπτωση που τα αρμόδια διοικητικά όργανα δεν ενεργήσουν τα παραπάνω επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 40 του παρόντος. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών και του ελέγχου των εγγυητικών επιστολών, ελέγχονται τουλάχιστον οι δέκα (10) πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας προσφορές. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες, εκτός αν υφίσταται σπουδαίος λόγος για την αναβολή της σε ημέρα και ώρα που ανακοινώνεται με τοιχοκόλληση στον πίνακα ανακοινώσεων της υπηρεσίας.»

2. Στο άρθρο 54 του κ.ν. 3669/2008 προστίθενται παράγραφοι 22 έως 28 ως εξής: «22. Κατ' εξαίρεση, για την περίοδο μετά την 1.1.2013 και εφεξής για την οποία δεν έχουν συνταχθεί και εγκριθεί τα σχετικά Πρακτικά Διαπίστωσης Τιμών, μέχρι τη σύσταση και λειτουργία του «Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων» (ΕΣ ΤΠ & ΤΙΜ ΤΕ), κατά τα οριζόμενα στη συνέχεια του παρόντος άρθρου, η αναθεώρηση (αύξηση ή μείωση) για κάθε αναθεωρητική περίοδο υπολογίζεται με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Για τις συβάσεις, που έχουν δημοπρατηθεί πριν την 1.1.2013 και διατίθενται κατά την υλοποίησή τους εγκεκριμένα Πρακτικά Διαπίστωσης Τιμών, η αναθεώρηση για τα τρίμηνα για τα οποία δεν υφίστανται εγκεκριμένα Πρακτικά Διαπίστωσης Τιμών θα υπολογίζεται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

$$\Delta T_v = T_o \times (A T_a / A T_o \times \Gamma \Delta T_{Kv} / \Gamma \Delta T_{Ka} - 1) \times (1 - \sigma) \quad (1)$$

Όπου:

$v = H$ εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδος.
 $\Delta T_v = H$ αναθεώρηση της εξεταζόμενης τιμής μονάδος T , κατά την περίοδο v .
 $T_o = H$ εξεταζόμενη τιμή μονάδος της σύμβασης κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς.
 $A T_o = H$ τιμή που προκύπτει αφού συμπληρωθεί με βασικές τιμές του χρόνου εκκίνησης της σύμβασης το οριζόμενο για την εξεταζόμενη τιμή T , άρθρο ανάλυσης τιμών (ή συνδυασμός άρθρων με τα βάρη τους), όπως αυτό (ή αυτά) προσδιορίζονται από τη σύμβαση, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.

$A T_a = H$ τιμή που προκύπτει όπως παραπάνω, αλλά με βασικές τιμές του τελευταίου εγκεκριμένου Πρακτικού Διαπίστωσης.
 $\Gamma \Delta T K_v = O$ μέσος όρος του μηνιαίου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ (ΓΔΤΚΑ) για την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο (ημερολογιακό τρίμηνο). Η τιμή αυτή διαπιστώνεται και υπολογίζεται από την ΕΔΤΔΕ με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της ΕΛΣΤΑΤ.
 $\Gamma \Delta T K_a = O$ μέσος όρος του μηνιαίου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ (ΓΔΤΚΑ) για το ημερολογιακό τρίμηνο που αντιστοιχεί στο τελευταίο εγκεκριμένο Πρακτικό Διαπίστωσης. Η τιμή αυτή διαπιστώνεται και υπολογίζεται από την ΕΔΤΔΕ με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της ΕΛΣΤΑΤ.
 $\sigma =$ σταθερός συντελεστής που αντιπροσωπεύει το μη αναθεωρούμενο μέρος της εξεταζόμενης τιμής T , όπως αυτός υπολογίζεται κατά τα αναφερόμενα παραπάνω στο παρόν άρθρο.

β) Για τις συμβάσεις, που έχουν δημοπρατηθεί μετά την 1.1.2013 και δεν υπάρχουν εγκεκριμένα Πρακτικά Διαπίστωσης Τιμών κατά την υλοποίησή τους, η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

$$\Delta A_v = A_o \times (\Gamma \Delta T K_v / \Gamma \Delta T K_o - 1) \times (1 - \sigma) \quad (2)$$

Όπου:

$v = H$ εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδος.
 $\Delta A_v = H$ αναθεώρηση των εργασιών για την εξεταζόμενη περίοδο v .
 $A_o = \eta$ αξία των εργασιών, που υπόκεινται σε αναθεώρηση κατά την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο, σύμφωνα με τα οριζόμενα ανωτέρω στο παρόν άρθρο, με βάση τις τιμές της αρχικής προσφοράς.
 $\Gamma \Delta T K_v = O$ μέσος όρος του μηνιαίου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ (ΓΔΤΚΑ) για την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο (ημερολογιακό τρίμηνο). Η τιμή αυτή διαπιστώνεται και υπολογίζεται από την ΕΔΤΔΕ με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της ΕΛΣΤΑΤ.
 $\Gamma \Delta T K_o = O$ μέσος όρος του μηνιαίου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ (ΓΔΤΚΑ) για το ημερολογιακό τρίμηνο, που λαμβάνεται ως χρόνος εκκίνησης για τον υπολογισμό της αναθεώρησης, κατά τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο. Η τιμή αυτή διαπιστώνεται και υπολογίζεται από την ΕΔΤΔΕ με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της ΕΛΣΤΑΤ.
 $\sigma =$ σταθερός συντελεστής που αντιπροσωπεύει το μη αναθεωρούμενο μέρος των συμβατικών τιμών, όπως αυτός υπολογίζεται κατά τα αναφερόμενα παραπάνω στο παρόν άρθρο.

22.Α. Για δημόσια έργα που εκτελούνται από ημεδαπές Αναθέτουσες Αρχές, εκτός Ελλάδας, σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) η αναθεώρηση τιμών υπολογίζεται με βάση τον ισχύοντα τύπο:

$$\Delta\Lambda\nu = \Lambda_0 \times (\Gamma\Delta\text{TK}_\nu / \Gamma\Delta\text{TK}_0 - 1) \times (1 - \sigma) \quad (2)$$

όπου ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΓΔΤΚ) διαπιστώνεται και υπολογίζεται για την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο (ημερολογιακό τρίμηνο) από την Επιτροπή Διαπιστώσεως Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ) με βάση τη σχετική δημοσιεύσιμη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας που κατασκευάζεται το έργο.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στις συμβάσεις των παραπάνω έργων, που βρίσκονται σε εξέλιξη, ανεξαρτήτως του χρόνου δημοπράτησής τους.

23. Μέχρι τη σύσταση και λειτουργία του «Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων», αναστέλλεται η έκδοση Πρακτικών Διαπίστωσης βασικών τιμών υλικών, εργατικών και μισθωμάτων μηχανημάτων από τη ΓΔΕ. Η λειτουργία της ΕΔΤΔΕ αφορά μόνο στη διαπίστωση του ΓΔΤΚ της ΕΛΣΤΑΤ και στον υπολογισμό του μέσου όρου του δείκτη αυτού για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο (ΓΔΤΚ) για την εφαρμογή των τύπων (1) και (2) της παραγράφου 22 του παρόντος άρθρου.

24. Το «Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων» τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο τυποποιημένων και εναρμονισμένων αρχών, κανόνων και μεθόδων που υποστηρίζουν μέσω του διαδικτύου, κατά τρόπο έγκυρο, αξιόπιστο και δυναμικά εξελισσόμενο, τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία των τεχνικών έργων, σε θέματα όπως:

α) Η στατιστική αποτύπωση των βασικών τιμών των συντελεστών παραγωγής (παρατηρητήριο τιμών για εργατικά, υλικά, μηχανικό εξοπλισμό, κ.λπ.), που συμμετέχουν στην εκτέλεση κάθε επιμέρους εργασίας και η παρακολούθηση σε εθνικό επίπεδο της γεωγραφικής διαφοροποίησής τους, καθώς και της διαχρονικής μεταβολής τους, με δόκιμες στατιστικά μεθοδολογίες.

β) Η κατάρτιση και διαρκής ενημέρωση σύγχρονων τυποποιημένων περιγραφικών άρθρων τιμολογίων και αντιστοίχων αναλύσεων τιμών, για τη μονοσήμαντη περιγραφή, την ανάλυση της δαπάνης και την τιμολόγηση των εργασιών κατασκευής των πάσης φύσεως νέων έργων ή άλλων τεχνικών εργασιών όπως ενδεικτικά συντήρησης, αποκατάστασης βλαβών, ενεργειακών παρεμβάσεων σε υφιστάμενα έργα.

γ) Η διαμόρφωση και εφαρμογή ενός αντικειμενικού εξειδικευμένου συστήματος αναθεώρησης /αναπροσαρμογής των συμβατικών τιμών των συμβάσεων έργων, καθώς και των συμβάσεων μελετών και υπηρεσιών του ν. 3316/2005 κατά την εκτέλεσή τους, εφόσον προβλέπεται από τις σχετικές συμβάσεις.

δ) Η κατάρτιση και διαρκής ενημέρωση σύγχρονων εθνικών τεχνικών προδιαγραφών (ΕΤΕΠ) για τον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού, της εκτέλεσης, της λειτουργίας, της συντήρησης και της επίβλεψης των τεχνικών έργων λαμβανομένης υπόψη της χρήσης δομικών προϊόντων εναρμονισμένων με τα ισχύοντα κάθε φορά ευρωπαϊκά πρότυπα, των ευρωπαϊκών τεχνικών εγκρίσεων, των κοινών τεχνικών προδιαγραφών και των διεθνών πρότυπων.

ε) Η κατάρτιση και τήρηση ενός εθνικού μητρώου παραγωγών και προμηθευτών πάσης φύσεως υλικών και ειδών εξοπλισμού, που ενσωματώνονται σε δημόσια έργα και διαδικτυακής βάσης δεδομένων των υλικών και εξοπλισμού που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά και διαθέτουν τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις (CE, εθνική τεχνική έγκριση, περιβαλλοντική δήλωση προϊόντος, κ.λπ.).

στ) Η αποδελτίωση και στατιστική επεξεργασία του τελικού κόστους κατασκευής των διαφόρων τύπων τεχνικών έργων για τη διαμόρφωση αξιόπιστων δεικτών και ιστορικών στοιχείων κόστους, με βάση τα σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου για την παρακολούθηση της πορείας ανάθεσης και εκτέλεσης των

δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς.

ζ) Η ανάπτυξη και διαρκής ενημέρωση βάσεων δεδομένων με οποιαδήποτε άλλα στοιχεία/πληροφορίες απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του ΕΣ ΤΠ και ΤΙΜ ΤΕ.

25. Το Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων καλύπτει υποχρεωτικά τις συμβάσεις μελέτης και κατασκευής τεχνικών έργων, που ανατίθενται από αρχές ή φορείς του δημόσιου τομέα και των ΟΤΑ κάθε βαθμού και προαιρετικά τις συμβάσεις που ανατίθενται από φορείς του ιδιωτικού τομέα. Η έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η ένταξη των ιδιωτικών έργων στο Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων μπορεί να γίνει με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

26. Για την ανάπτυξη, λειτουργία, διαρκή ενημέρωση και υποστήριξη του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προ-διαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων συστήνεται ειδικός Φορέας (Φορέας) με την επωνυμία «Εταιρία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων». Η Εταιρία αυτή θα έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και θα λειτουργεί σε ανταποδοτική βάση. Στη διοίκηση της Εταιρίας θα εκπροσωπούνται ισότιμα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην παραγωγή των τεχνικών έργων περιλαμβανομένων και των μελετών και υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (Α' 42) ή στην προαγωγή της τεχνολογίας των έργων αυτών, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 1943/1991 (Α'50). Η Εταιρία θα τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

27. Η ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων θα συγχρηματοδοτηθεί με πόρους του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης μέσω αρμόδιων Διευθύνσεων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Για τη μεταφορά τεχνογνωσίας, βάσεων δεδομένων, τεχνικών προδιαγραφών, μεθόδων και διαδικασιών, ο Φορέας μπορεί να συμβάλλεται με Φορείς που λειτουργούν αντίστοιχα συστήματα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλους σχετικούς φορείς διεθνώς. Τα ιδρυτικά μέλη του Φορέα, στελέχη και εκπρόσωποι περιλαμβανομένων και αυτών, που προσφέρουν υπηρεσίες για την αρχική ανάπτυξη του συστήματος δεν μπορεί να χρηματοδοτούνται από τους πόρους αυτούς.

28. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη συγκρότηση της Εταιρίας και στη λειτουργία και διαχείριση του ΕΣ ΤΠ και ΤΙΜ ΤΕ, στο δικτυακό τόπο τήρησής του, στη δομή, στο περιεχόμενο και στην πρόσβαση σε αυτό, στα θέματα της οργάνωσης και διοίκησης της Εταιρίας, της εκπροσώπησης των ενδιαφερομένων μερών στη Διοίκηση της Εταιρίας, των συμπράξεων της Εταιρίας με άλλους φορείς του εξωτερικού, των παρεχόμενων υπηρεσιών και στοιχείων, της τιμολόγησης και χρησιμοποίησης των εσόδων της Εταιρίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

3. Μετά την παρ. 3 του άρθρου 59 του κ.ν. 3669/2008 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:
«4. Καθορίζεται ποσοστό έως 2% επί του προϋπολογισμού του έργου, το οποίο διατίθεται για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων, που διενεργούνται από τη Διεύθυνση Κεντρικού Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων, από τις άλλες κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, από τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, από φορείς Επιθεώρησης-Πιστοποίησης, διαπιστευμένους κατά την παράγραφο 2Α και από «αναγνωρισμένους οργανισμούς» κατά την έννοια του άρθρου 40 παρ. 7 του ν. 4281/2014 στο πλαίσιο των ποιοτικών ελέγχων που προβλέπονται από το Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.) και τα

συμβατικά τεύχη συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων της παραγράφου 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται κλιμακωτά το ποσοστό της προηγούμενης παραγράφου ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού δημοπράτησης του έργου. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται όλα τα θέματα αναφορικά με τους παραπάνω ελέγχους, όπως ο προγραμματισμός, η ανάθεση της διενέργειας των ελέγχων, οι δαπάνες που καλύπτονται, ο τρόπος πληρωμής και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση των ελέγχων και την αποτελεσματικότητά τους.»

4. Η υποπερίπτωση i της περίπτωσης ε' της παρ. 8 του άρθρου 100 του κ.ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:
«i. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (I.K. προς το Σύνολο Υποχρεώσεων (Σ.Υ.)). Ως Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (I.K.) λαμβάνεται το μέγεθος που αναφέρεται στο σκέλος του παθητικού της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης, ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», μετά την αφαίρεση, του Οφειλόμενου Κεφαλαίου και των «ποσών που προορίζονται για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου». Τα πιο πάνω οικονομικά στοιχεία προκύπτουν από την οικονομική κατάσταση του προηγούμενου έτους ή από προσωρινή οικονομική κατάσταση που βεβαιώνεται από ορκωτό ελεγκτή και δημοσιεύεται πριν από την υποβολή της αίτησης. Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή, αφαιρουμένων των βεβαιωμένων από ορκωτό ελεγκτή τιμολογημένων απαιτήσεων.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης ii της περίπτωσης ε' της παρ. 8 του άρθρου 100 του κ.ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:
«Οι δείκτες βιωσιμότητας για επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις τάξεις τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη πρέπει να είναι I.K. /Σ.Υ. >0,4 και K.E. /B.Υ. >0,6. Η μη κάλυψη ενός κατ' ελάχιστον των δεικτών βιωσιμότητας συνεπάγεται την υποβάθμιση της εταιρείας κατά μία τάξη από την τάξη, στην οποία καλύπτει τον Τύπο Κατάταξης, τα ελάχιστα οικονομικά όρια και τα ελάχιστα όρια εμπειρίας. Η εταιρεία έχει τη δυνατότητα κατάταξης στην τάξη, στην οποία κάλυπτε τον Τύπο Κατάταξης, τα ελάχιστα οικονομικά όρια και τα ελάχιστα όρια εμπειρίας, εφόσον με τις οικονομικές καταστάσεις της επόμενης διαχειριστικής χρήσης που υποβάλλονται, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 92 του παρόντος νόμου καλύπτει τους Δείκτες Βιωσιμότητας, καθώς και τα ελάχιστα όρια οικονομικών και στελέχωσης. Αν η εταιρεία με τις οικονομικές καταστάσεις και της επόμενης διαχειριστικής χρήσης εξακολουθεί να μην καλύπτει τους δείκτες βιωσιμότητας:
Α) Αν εξακολουθεί να καλύπτει τα ελάχιστα οικονομικά όρια της τάξης της οποίας κατά την αναθεώρηση κάλυπτε τον Τύπο Κατάταξης, τα ελάχιστα οικονομικά όρια και τα ελάχιστα όρια εμπειρίας, υποβαθμίζεται περαιτέρω κατά μία τάξη.
Β) Αν δεν καλύπτει τα ελάχιστα οικονομικά όρια της τάξης, της οποίας κατά την αναθεώρηση κάλυπτε τον Τύπο Κατάταξης, τα ελάχιστα οικονομικά όρια και τα ελάχιστα όρια εμπειρίας, υποβαθμίζεται κατά μία τάξη από την τάξη, στην οποία καλύπτει τα ελάχιστα οικονομικά όρια.
Αν η εταιρεία με μεταγενέστερες οικονομικές καταστάσεις αποδείξει την κάλυψη των Δεικτών Βιωσιμότητας, μπορεί να επανακαταταγεί στην τάξη, της οποίας κάλυπτε όλο το χρονικό διάστημα από την αναθεώρηση της τα ελάχιστα οικονομικά όρια και τα λοιπά πλην των Δεικτών Βιωσιμότητας κριτήρια κατά την αναθεώρησή της. Η κατώτατη τάξη υποβάθμισης της εταιρείας, λόγω μη κάλυψης των Δεικτών Βιωσιμότητας είναι η 2η τάξη.»

6. Η παρ. 9 του άρθρου 100 του κ.ν. 3669/2008 καταργείται.

7. Η παρ. 11 του άρθρου 100 του κ.ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:
«11. Όπου στις διατάξεις περί Μ.Ε.ΕΠ. γίνεται αναφορά σε προσωρινές οικονομικές καταστάσεις, αυτές υποχρεωτικά συντάσσονται εντός του τελευταίου ημερολογιακού τριμήνου πριν από την υποβολή της αίτησης με λήξη διαχειριστικής περιόδου την τελευταία ημέρα έκαστου ημερολογιακού μήνα. Οι ανωτέρω προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πρέπει να είναι πλήρεις και να βεβαιώνονται, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, κατόπιν πλήρους ελέγχου από Ορκωτό Ελεγκτή.»

8. Στην παρ. 4 του άρθρου 107 του κ.ν. 3669/2008 προστίθεται προτελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Η εμπειρία στελεχών εργοληπτικών επιχειρήσεων του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) για εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) είναι δυνατόν να προέρχεται και από απασχόληση σε άλλη επιχείρηση του Μ.Ε.ΕΠ., με την οποία η επιχείρηση στην οποία ανήκει το στέλεχος, είναι αποδεδειγμένα συνδεδεμένη ή συγγενής κατά τον κ.ν. 2190/1920, όπως αυτός ισχύει, και υπό την προϋπόθεση ότι μεταξύ των δύο επιχειρήσεων έχει συναφθεί σχετικό συμφωνητικό παροχής υπηρεσιών.»

9. Η περίπτωση θ' της παρ. 1 του άρθρου 109 του κ.ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:
«θ) Των ηλεκτρονικών μηχανικών, των ηλεκτρολόγων μηχανικών, των ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η/Υ) στα έργα ηλεκτρονικού εξοπλισμού».

10. Η περίπτωση η' της παρ. 1 του άρθρου 110 του κ.ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:
«η) των Πτυχιούχων ΤΕΙ των ειδικοτήτων: Μηχανικών Αυτοματισμού Τ.Ε., Ηλεκτρονικών μηχανικών Τ.Ε., Μηχανικών Ηλεκτρονικών υπολογιστικών Συστημάτων Τ.Ε., Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Τ.Ε., Μηχανικών Ενεργειακής Τεχνολογίας Τ.Ε. (Ηλεκτρολογικής Κατεύθυνσης), Μηχανικών Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Τ.Ε., Μηχανικών Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών Τ.Ε., Μηχανικών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Τ.Ε., Μηχανικών Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων Τ.Ε., Μηχανικών Πληροφορικής Τ.Ε., Μηχανικών Η/Υ Τ.Ε., Μηχανικών Λογισμικού Τ.Ε. και Μηχανικών Δικτύων Τ.Ε., καθώς και των κατόχων ισοτίμων και αντιστοίχων πτυχίων, στα έργα ηλεκτρονικού εξοπλισμού.»

11. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 176 του κ.ν. 3669/2008 προστίθεται παράγραφος 1α ως εξής:

«1α. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εγκρίνεται Κανονισμός που θεσπίζει κανόνες και διαδικασίες ελέγχων - επιθεωρήσεων ασφάλειας των φραγμάτων κατά τα στάδια μελέτης, κατασκευής και λειτουργίας αυτών. Στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται ως επιτροπή η Διοικητική Αρχή Φραγμάτων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της τήρησης και της συμμόρφωσης με τις διατάξεις του ως άνω Κανονισμού.»

Άρθρο 71. Ρυθμίσεις για τα μηχανήματα έργων και τα αγροτικά μηχανήματα

1. Η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1575/1985 (Α' 207) αντικαθίσταται ως εξής: «4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Παιδείας και Θρησκευμάτων για τα μηχανήματα έργων και των Υπουργών Εσωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τα αγροτικά μηχανήματα ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις αναγγελίας έναρξης άσκησης του επαγγέλματος του τεχνίτη μηχανημάτων έργων και του τεχνίτη αγροτικών μηχανημάτων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης του πιστοποιητικού αποδοχής αναγγελίας έναρξης άσκησης του επαγγέλματος των τεχνιτών και γενικά κάθε θέμα που αφορά στην άσκηση του επαγγέλματος τους. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για τα συνεργεία μηχανημάτων έργων και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα συνεργεία αγροτικών μηχανημάτων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής μηχανημάτων έργων και αγροτικών μηχανημάτων, οι όροι και η διαδικασία αναγγελίας λειτουργίας των συνεργείων επισκευής των οχημάτων αυτών, οι υπεύθυνοι των συνεργείων, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για την έκδοση βεβαίωσης νόμιμης λειτουργίας, η διαδικασία επιθεωρήσεων και ελέγχων, οι κυρώσεις για τους παραβάτες των σχετικών διατάξεων, η λειτουργία των υφιστάμενων συνεργείων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

2. Στο άρθρο 6 του ν. 1575/1985 (Α' 229), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής: «5. Έως την έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, τα συνεργεία επισκευής και συντήρησης μηχανημάτων έργων, που λειτουργούν με οποιονδήποτε τρόπο, υποχρεούνται να λαμβάνουν προσωρινή άδεια λειτουργίας από την οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Τεχνικών Υπηρεσιών. Η άδεια χορηγείται μετά από σχετική αίτηση, η οποία για τα συνεργεία που λειτουργούν ήδη, υποβάλλεται εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης του τελευταίου εδαφίου. Τα συνεργεία, που ιδρύονται μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, υποβάλλουν τη σχετική αίτηση πριν την έναρξη λειτουργίας τους. Σε όσους εκτελούν ή επιβλέπουν εργασίες συντήρησης και επισκευής Μηχανημάτων Έργων, χωρίς να έχουν την απαιτούμενη προσωρινή άδεια, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο χίλια (1.000) ευρώ. Οι προϋποθέσεις χορήγησης προσωρινής άδειας λειτουργίας των ανωτέρω συνεργείων, η διαδικασία προσωρινής αδειοδότησης, ο τρόπος διενέργειας των ελέγχων και επιβολής του παραπάνω προστίμου θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.»

3. Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 111 του ν. 4199/2013 (Α' 216) αντικαθίσταται ως εξής: «Η ρύθμιση αυτή ισχύει για τις αιτήσεις έκδοσης απόφασης για την έγκριση τύπου μηχανημάτων έργων που θα υποβληθούν μέχρι τις 31.5.2015.»

Άρθρο 72. Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (κ.ν. 2882/2001)

Η παρ. 1 του άρθρου 7Α του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (κ.ν. 2882/2001, Α'17) αντικαθίσταται ως εξής: «1. Προκειμένου να εκτελεστούν έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας είναι δυνατόν με ειδική απόφαση του Εφετείου, που δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 21

του παρόντος, να επιτρέπεται η πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης. Με την απόφαση διατάσσεται η αποβολή του ιδιοκτήτη από το ακίνητο και η άμεση παράδοση αυτού. Οι απαλλοτριώσεις του προηγούμενου εδαφίου κηρύσσονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αυτή. Αν η απαλλοτρίωση έχει κηρυχθεί κατά τις πάγιες διατάξεις και η σχετική ανάγκη ανακύψει μεταγενέστερα, τότε, προκειμένου να ακολουθηθεί η διαδικασία της παραγράφου αυτής, εκδίδεται ειδική πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Οι απαιτούμενες συμπληρωματικές απαλλοτριώσεις κηρύσσονται κατά τις πάγιες διατάξεις, χωρίς να απαιτείται νέα κάθε φορά πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Με απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτεί το αρμόδιο για την κήρυξη της απαλλοτριώσεως όργανο, να προβαίνει στην κήρυξη απαλλοτριώσεων για την εκτέλεση του έργου, στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου αυτού.»

Η παρ. 4 του άρθρου 7Α του κ.ν. 2882/2001 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Αν το δικαστήριο παράσχει την αιτηθείσα άδεια, τότε η παράδοση του ακινήτου ενεργείται άμεσα και χωρίς να απαιτείται καμία περαιτέρω ενέργεια, ο δε υπέρ ου υποχρεούται να ζητήσει τον προσωρινό ή οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση ή γνώση της απόφασης. Με την απόφαση του Εφετείου διατάσσεται ταυτόχρονα η αποβολή του κατόχου από το ακίνητο, με τον όρο της κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, κατά την προηγούμενη παράγραφο 3, του ευλόγου τμήματος της αποζημίωσης. Η απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.»

Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (κ.ν. 2882/2001), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Κατ' εξαίρεση, ο υπόχρεος για την πληρωμή της αποζημίωσης δύναται, στην περίπτωση που αυτή δεν υπερβαίνει το ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1500) ευρώ, να παρέχει έγγραφη εντολή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων να αποδώσει την κατατεθείσα αποζημίωση στον δικαιούχο χωρίς την προσκόμιση αναγνωριστικής απόφασης αλλά με υποβολή υπεύθυνης δήλωσης σχετικά με την κυριότητά του.»

Άρθρο 73. Δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Νομικών Προσώπων

Οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων νομικών προσώπων, τα οποία εκτελούν έργα εγγεγραμμένα στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου, εάν στις αποφάσεις ένταξης των έργων τους σε επιχειρησιακά προγράμματα δεν έχει προβλεφθεί σχετικό κονδύλιο, καλύπτονται από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με εγγραφή διακριτών ενάριθμων έργων εντός των ορίων του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Σταθερότητας, όπως ισχύει. Ο προϋπολογισμός των δαπανών αυτών ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σε ποσοστό μέχρι 4% επί του προϋπολογισμού των εκτελούμενων έργων. Στην περίπτωση συνεχιζόμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου έργων από προηγούμενα έτη ή διαφορετικές προγραμματικές περιόδους, το ανωτέρω ποσοστό καθορίζεται επί του ανεκτέλεστου προϋπολογισμού του έργου.

Άρθρο 74. Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 679/1977

Το άρθρο 12 του ν. 679/1977 (Α' 245) αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 12

1. Κύριοι ή κάτοχοι ακινήτων κτημάτων υποχρεούνται να ανέχονται την εκτέλεση, από τις υπηρεσίες αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων, εντός των κτημάτων των απαιτούμενων υπόγειων ή επίγειων εργασιών για την κατασκευή δημοσίων έργων. Η εν λόγω υποχρέωση αφορά ιδιαίτερα στην εγκατάσταση αγωγών ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, στην κατασκευή αντιπλημμυρικών, εγγειοβελτιωτικών έργων, καθώς και εθνικού επιπέδου συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων και έργων που εκτελούνται με συμβάσεις παραχώρησης. Για τα εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ακίνητα, η παρούσα εφαρμόζεται για τους υποχρεωτικά ακάλυπτους χώρους και προκήπια (πρασιές), καθώς και για τους χώρους των ακινήτων που βρίσκονται εντός οικοδομικών τετραγώνων και έχουν χαρακτηριστεί ως κοινόχρηστοι (ΚΧ) ή κοινωφελείς (ΚΦ) από τα εγκεκριμένα σχέδια πόλης. Στις παραπάνω περιπτώσεις διενεργείται, κατά το εφικτό, από τις αρμόδιες υπηρεσίες και η αποκατάσταση των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση σε βάρος των πιστώσεων του οικείου έργου.

2. Αν από τις εργασίες αυτές προκύψει ζημία το ποσό της οφειλομένης αποζημίωσης ορίζεται με πρωτόκολλο που συντάσσεται από τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η δε αποζημίωση που καθορίζεται βαρύνει τις πιστώσεις του οικείου έργου. Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 η αποζημίωση αφορά μόνο τις ζημιές που τυχόν προκλήθηκαν, πέραν της αποκατάστασης των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση.

3. Κατά του πρωτοκόλλου χωρεί, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίησή του με επιμέλεια του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, προσφυγή παντός έχοντος έννομο συμφέρον ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας του ακινήτου το οποίο εκδίδει, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, οριστική επί της διαφοράς απόφαση, η οποία δεν υπόκειται σε τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο.

4. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και στα δημόσια έργα, που εμπίπτουν στην ανωτέρω κατηγορία και βρίσκονται ήδη στη φάση κατασκευής.»

Άρθρο 75. Τροποποίηση του π.δ. 138/2009

Η παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 138/2009 (Α'185) αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Κάθε μελετητής μπορεί να δεσμεύσει το πτυχίο του σε μία μόνο εταιρεία μελετών. Η δέσμευση στερεί το μελετητή του δικαιώματος να υποβάλει εφεξής φακέλους συμμετοχής με το ατομικό πτυχίο του και προσφορές σε κάθε είδους διαδικασίες για την ανάληψη σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών.»

Η παρ. 2 του άρθρου 8 του π.δ. 138/2009 αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Με την απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής ορίζεται ως γραμματέας της, υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με τον αναπληρωτή του.»

Άρθρο 78. Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3614/2007

Στο άρθρο 25 του ν. 3614/2007 (Α' 267) προστίθεται παράγραφος 17 ως εξής: «17. Στις συμβάσεις συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων, το αίτημα για παράταση της συνολικής προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 48 της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (κ.ν. 3669/2008, Α' 116) πρέπει να υποβάλλεται τουλάχιστον ένα μήνα πριν από τη συμβατική λήξη του έργου (συνολική προθεσμία). Η έγκριση επί του αιτήματος από την Προϊσταμένη Αρχή δίνεται υποχρεωτικά εντός τριών μηνών από την ημέρα υποβολής του αιτήματος του αναδόχου. Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται και σε όλες τις εκκρεμείς συμβάσεις συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων για αιτήματα που είχαν κατατεθεί πριν από τη συμβατική λήξη τους και η έγκριση από την Προϊσταμένη Αρχή έχει δοθεί εντός τριμήνου από την αίτηση.»

Άρθρο 79. Ρυθμίσεις θεμάτων ποινικών ρητρών σε συμβάσεις δημοσίων έργων

Κατόπιν αιτήματος αναδόχου δημοσίου έργου για παράταση ενδεικτικής προθεσμίας αναστέλλεται η επιβολή ποινικών ρητρών για υπέρβαση αυτής και τελικώς δεν επιβάλλονται ποινικές ρήτρες εφόσον ο ανάδοχος τηρήσει επόμενη αποκλειστική προθεσμία σχετιζόμενη με την ενδεικτική, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα του έργου. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλονται ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τόσο της ενδεικτικής όσο και της σχετικής αποκλειστικής προθεσμίας κατά τις κείμενες διατάξεις που διατηρούν την ισχύ τους.

[...]

Άρθρο 89. Τροποποίηση του άρθρου 8 του κ.ν. 3669/2008

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 8 της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (κ.ν. 3669/2008, Α' 116) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με τις οποίες εγκρίνεται η δημοπράτηση δημοσίων έργων με το σύστημα μελέτη - κατασκευή και οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι τη θέση σε ισχύ της υπουργικής απόφασης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής, παραμένουν σε ισχύ μέχρι την 31.12.2015, ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να έχουν υποβληθεί οι φάκελοι προσφορών των σχετικών δημοπρασιών.»